

PÁL LEVELE TITUSZHOZ

- Kiss György -

Mi volt a könyv megírásának eredeti célja?

A presbiterek és püspökök minősítése. A levélnek az elsődleges célja: az, hogy Tituszt és utódait feljogosítsa a szolgálatba állításra és a vezetők kiválasztására.

Tartalmi áttekintés

Titusz 1:1-4. - A levél kezdete.

A levél kezdete a szokásos megjegyzést tartalmazza a küldőről (Pál), a címzetről (Titusz) és benne van az üdvözlés (kegyelem és békesség). A szerző apostol és "Isten szolgája", amely az Isten általi megbízott szokásos bibliai meghatározása (ld.: 2Sám 7,5), és amely leírást Jakab (1,1) és 2Pét (1,1) is használta.

Titusz 1:5-9. - A presbiterek és püspökök minősítése.

Az 1,5-9, amely szerkezetileg egyensúlyban van az 1,10-16-al, ellentétbe állítja az egyház jó vezetőit a rossz tanítókkal. A jó tanítók, a püspökök minősítési listájával találkozunk itt, amelyből megtudhatjuk, mi is ennek a levélnek az elsődleges célja: az, hogy Tituszt és utódait feljogosítsa.

Az egyházi vezetőktől meg kívánt képzettség semmiben sem látszik különbözni attól, amit egy tiszteletre méltó városi hivatalnoktól elvárhatnánk: legyen az illető jó jellemű, tapasztalt ember, legyen feddhetetlen, akinek becsületes élete ragyogó bizonyítéka annak, hogy tőle csak jó tanácsot kaphatunk. Röviden: felelősségteljes közéleti személyiségnek kell lennie.

A püspökök kötelességeiről és feladatairól azonban csupán később, a 9. verssorban tesz említést, ahol is „elvárja” tőlük, hogy amikor prédikálnak, bátorítanak és intenek, "ragaszkodjanak a hiteles tanítás szavaihoz". A püspökök erkölcsére ugyanazok az elvárások vonatkoznak, mint az egyház többi tagjaira. De amitől ez a felsorolás igazán fontossá válik a kortárs olvasó számára, az az, hogy a hívők a felelősségteljes életet terjesszék és formálják.

Titusz 1:10-16. - A hamis tanítók.

Pál apostol óva inti Tituszt a *hamis tanítóktól*, kivált azoktól, akik a zsidóságból tértek meg. Pált és a korai egyházat hasonló, állandó jellegű problémák vették körül, amikor az újonnan megtértektől megkövetelték, hogy körülmetéltek legyenek, és minden egyéb téren is a zsidókhoz hasonló életvitelt folytassanak (Gal 5,1-2; Fil 3,19).

Ez a téves irányzat a korai egyházban nyilvánvalóan tovább élt, ezért az 1Tim-ban szigorúan megbírálja azokat, akik a megtérteket az ószövetségi törvényekkel (1Tim.1,7) és a zsidó étkezési szabályokkal akarják megterhelni (1Tim.4,3-4).

E helyütt a fenyegetés a krétai egyháznak szól, ahol a hívekre olyan tanításokat akarnak rákényszeríteni, ami "csak emberi parancs" (ld.: Mk 7,7-8.13), kivált ami az étkezési szabályokat illeti. A 15. versszak azon állítása, hogy "a tisztának minden tiszta", ugyanaz, amivel Pál érvelt a Róm 14,20-ban a tiszta és tisztátalan eledel ellen, és amelynek itt pontosan ugyanaz a funkciója.

A teljesebb válasz természetesen az 1Tim 4,4-ben található, amelyben, mivel Isten minden teremtménye jó, és semmi sem megvetendő (avagy "rossz"), ezért az a Krisztus feltámadásában kezdődő új teremtésre érvényes. A zsidóság étrendjét megtartók ezért rossz teológiát, avagy "zsidó mendemondákat" követnek, ahogyan ezt a pásztori levelekben Pál nevezi (1,14; 1Tim 4,7; 2Tim 4,4). Az önsanyargatásról és a szigorú erkölcsi életről itt nem esik szó. A júdaizáló problémák az egyházi élet lényegét fenyegetik, ezért nagyon komolyan is kell venni. Amennyiben a júdaizálás sikeres lenne, az azzal fenyegetne, hogy a kereszténység már nem egy mindenki számára nyitott vallás lenne (ld.: 2,11; 1Tim 2,4-6), hanem egy aprócska zsidó szekta. Ha ugyanis ahhoz, hogy valaki kereszténnyé legyen, a zsidó szokásokat be kell tartani, akkor ez ellentmond a Krisztus halálában bekövetkező abszolút megváltásnak (ld.: Gal 2,21).

Vagy teljesen megmentettünk Krisztusban, vagy a törvények és szokások megtartásával igyekszünk megmenteni önmagunkat. A Titusz-levél határozott kijelentése pedig arról szól, hogy az egyháznak mindig a megváltás Krisztusban való kegyelmét kell támogatnia, nem pedig azt, amit saját magunk cselekszünk. Amikor Pál apostol ellenáll a júdaizáló tanításoknak, azt mondja, hogy az igaz keresztény hitnek ezután a becsületes és tisztességes életvitelben kell megmutatkoznia.

Titusz 2:1-10. - Az egyház és a társadalom felépítése.

Az 1Tim levelében (1Tim.5,1-16; 6,1-2) felsorolt kötelességek sorához hasonlóképpen itt is megtaláljuk ezt a listát. Titusz levél tanítása azonban annyiban tér el az 1Tim. tanításától, hogy nem fordít különösebb figyelmet az özvegyekre, és arra vonatkozóan sem ad instrukciókat, hogy hogyan bánjanak a megöregedett keresztényekkel.

Figyelmének középpontjában a társadalmi csoport iránti felelősség áll, azzal a tipikus buzdítással, amely számos újtestamentumi írásban fellelhető (Kol 3,18-4,1; Ef 5,21-6,9; 1Pét 2,18- 3,8).

Megszólítja az idősebb férfiakat, az idősebb nőket, a fiatal asszonyokat és a fiatal férfiakat. A felsoroltakat felszólítja, hogy családi életükkel mutassanak jó példát, uralkodjanak önmagukon, és legyenek állhatatosak és szeretőek.

E buzdítások fontossága nem a jó erkölcsök és a bűnök felsorolásában rejlik, amelyek egyébként is nyilvánvalóak, hanem abban, hogy az új vallásnak milyen érzést kell keltenie a nyilvánosság előtt.

Tudnak-e a keresztények jó szülők és tisztességes családi életet élők lenni? Lehetnek-e a keresztények hű és becsületes állampolgárok? Az 5. vers világosan kimondja az egyház nyilvános álláspontját: ha a család hitelt érdemlően keresztény, akkor "Isten ígéjét nem éri káromlás".

Tit.2,5.

...és józanok, tiszták, háziasak, jók, férjük iránt engedelmesek legyenek, nehogy miattuk érje gyalázat Isten ígéjét.

Ugyanez a nézet áll Titusz feladata mögött is, amikor Pál felhívja, hogy hirdesse az üdvös tanítást; ha így cselekszik, akkor az ellenfél "megszégyenül, mivel semmi rosszat sem tud ránk fogni".

Tit.2,8.

...beszéded legyen feddhetetlen és egészséges, hogy megszégyenüljön az ellenfél, mivel semmi rosszat sem tud mondani rólunk.

Titusz 2:11-15 - Hűség és erkölcsös élet.

A jó teológia - jó erkölcsöz vezet. A "kegyelmet" hirdeti, amely ha hiteles, arra tanít, hogy "szakítsunk az istentelenséggel és éljünk mértéktartóan".

Tit.2,11-12.

Mert megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek, és arra nevel minket, hogy megtagadva a hitetlenséget és a világi kívánságokat, józanul, igazságosan, és kegyesen éljünk a világban.

Isten úgy jelenik meg történelmünkben, hogy minden embert megment, s e terve Jézusban valósult meg, aki áldozatával megváltott minket.

Tit.2,13-14.

...mivel várjuk a mi boldog reménységünket, a mi nagy Istenünk és üdvözítőnk, Jézus Krisztus dicsőségének megjelenését, aki önmagát adta értünk, hogy megváltson minket minden gonoszástól, és megtisztítson minket a maga népévé, amely jó cselekedetre törekszik.

Megváltattunk a tisztességtelenségtől, amelyet itt "gonoszág"-nak fordítottak, megtisztultunk a bűntől és buzgón jót cselekszünk. Megváltásunk (amikor a bűnt felváltotta a kegyelem) egyszerre hozott radikális változást az életünkbe, és megerősítést kaptunk Isten Szellemétől a tisztességre. Ha ez a testi-lelki átalakulás hiteles, akkor az ítélet napján bizalommal állhatunk Isten elé.

Titusz 3:1-2. - Állampolgárság és kereszténység.

Az egyház kötelességek listáján ezek az utolsó buzdító részek. A keresztény buzdításban nem szokatlan, hogy a császárért való imádságra bátorítson (1Tim 2,1-3).

Itt a törvényes polgári fennhatóság iránti engedelmisséget keresztény erkölcsként említi, akárcsak a Róm 13,1 és az 1Pét 2,13-17 esetében. Az egyház nem tekinti magát a világ és az állam vetélytársának, hanem rámutat, hogy a keresztények is ehhez a világhoz tartoznak és példamutató állampolgárok lehetnek.

Ehhez az „állampolgársághoz” az is hozzátartozik, hogy legyenek engedelmesek. A szöveg szó szerint ezt mondja: "legyenek minden jóra készek", ami ugyanúgy utal a jó erkölcsre, mint az engedelmisségre, mert a 3,14-ben így bátorítja az egyház tagjait: "Tanulják meg a mieink is, hogy szükség esetén jótettekkel működjenek közre, különben gyümölcstelenek lesznek".

Tit.3,1.

Emlékeztessd őket arra, hogy rendeljék alá magukat a hatóságoknak és a felsőbbbségeknek: engedelmeskedjenek, és legyenek készek minden jó cselekedetre. Senkit se szóljanak meg, kerüljék a viszálykodást, legyenek megértőek, teljes szelídséget tanúsítva minden ember iránt.

Mivel a 3,1-2 legfontosabb témája a keresztények állampolgársága, azt a legjobb úgy értelmezni, mint amely teljes polgári életre biztatja a keresztényeket - tiszteljük a kormányt, mindenben engedelmeskedjenek, és udvariasan kerüljenek el minden civódást és rágalmozást.

Titusz 3:3-8. - „Különbség teszi” a keresztényt.

Ez a rész megpróbálja bemutatni a kereszténység másságát, azt a fajta életet, amelyet a keresztény ember él, azelőtti, bűnös életével ellentétben, hittel teli, új életében.

Ugyanennek a leírását találjuk az Ef 2,3-10-ben és az 1Pét 4,1-3-ban. Az érvelés, hogy jó (azaz keresztény) teológia jó erkölcsöz vezet.

Ezért a jó állampolgárság nem csupán összeegyeztethető a kereszténységgel, hanem még erősödik is általa. Az előző pogány élet, amelynek tipikus jellemzője, hogy a szenvedélyek - rosszindulat, irigység, harag, gyűlölködés - rabja volt, aligha lehet a jó állampolgárság ajánlója.

Az előző, bűnös pogány élet és a jelenlegi keresztény, erényes élet közötti ellentét nem a keresztények kitartó erőfeszítésein, hanem Isten kegyelmén alapszik. A keresztény Isten kiváló, Ő a jóság és az emberszeretet Istene.

Isten kiválósága nem elvont, hanem történelmi fogalom, mert megmentett bennünket. Az üdvözülés tehát nem jöhet a zsidó törvények tökéletes betartásából, hanem csakis Isten irgalmasságából. Ez a páli tanítás egyik lényege, amely már az Ef 2,8-9-ben és a 2Tim 1,9-ben is felbukkan.

Isten üdvözítése Jézus áldozati halálában vált valóra, és a keresztények akkor veszik ki személyesen részüket ebből az üdvözülésből, amikor megkapják az újjászületés tisztaságát és Isten Szellemének adományát.

Ahogy Isten Ádám élettelen agyagtestébe élő Szellemet lehelt, és életre keltette, és ahogyan Isten Krisztus testébe a feltámadás során új és Szent Szellemet helyezett és életre keltette (Róm 1,4), (mint ahogyan Krisztus halálában és feltámadásában osztozunk) Isten életre keltett bennünket, és új, Szent Szellemet helyezett belénk. Aki megengedi, hogy Istent "Abbaként" szeressük és ismerjük, és azt is megengedi, hogy feddhetetlenül léphessünk át új életünkbe (Gal 4,6; Róm 8,14-17).

Már nem vagyunk Isten ellenségei, hanem Isten gyermekeivé és örököseivé lettünk (Gal 4,7; Róm 8,17). Életünk nem ér véget a halállal, ahogyan a pogányok hiszik, mert Istenben örök életet remélhetünk (2Tim 2,10).

A keresztények tehát azért, hogy Isten belépett az életükbe, gyökeresen megváltoztak, és a keresztény Isten bebizonyította a pogány világnak, hogy ő az Úr, és mindenki Megmentője. Ha hűségesek maradunk Istenhez, akkor ő távol tart bennünket a romlástól és teljes életet ad.

Titusz 3:8-11 - Utasítások Titusznak.

Timóteus bőséges utasításokat kapott kötelességeire nézvést (2Tim 4,2-6), Titusz azonban csupán itt kap némi rövid eligazítást a "tedd és ne tedd" felől.

Titusz 3:12-15 - Végső utasítások.

Ezekben a végső utasításokban pontosan tükröződik Az I. század egyházának változékony állapota. Úgy tűnik, hogy Pál a misszionáriusokat is ide-oda küldözgeti: Apollót, az ApCsel 18-ból és az 1Kor 1-4-ből ismert híres alexandriai tudóst, és Zénászt, aki egyébként ismeretlen.

Érdekes az a megjegyzés, hogy Zénász "törvénytudó", nem zsidó írástudó, hanem jogtudós; nyilvánvalóan olyan művelt, és tekintélyes társadalmi pozíciót betöltő személy, mint amilyen a Róm 16,23-ban említett Erasztosz, a város vagyongazdája.

Utazásaik során a közösség gondosan ellátja őket, ez az eljárás pontosan ugyanaz, amelyet Pál a saját térítői gyakorlatában is követett. A levél tipikus levélszerű köszöntéssel és búcsúzással zárul.

Hol található utalások erre a könyvre más helyen a Bibliában?

Gal 5,1-2., Fil 3,19., 1Tim.1,7., Mk 7,7-8.13., 1Tim 4,4., 1,14., 1Tim 4,7., 2Tim 4,4., 2,11., 1Tim 2,4-6., Gal 2,21., 1Tim.5,1-16; 6,1-2., Kol 3,18-4,1., Ef 5,21-6,9., 1Pét 2,18- 3,8., 1Tim 2,1-3., Róm 1,4., Gal 4,6; Róm 8,14-17., Gal 4,7., Róm 8,17., 2Tim 2,10.

Milyen kidolgozandó házi feladatot adnál a hallgatóknak

Írd össze a római császárokat: Julius Caesar-tól – Traianus-ig.